

WSTĘPNA ANALIZA FAUNY CHRZĄSZCZY WODNYCH (COLEOPTERA) ZBIORNIKÓW POWIATU EŁCKIEGO

Frejda Urszula, Oziębło Katarzyna

Studencko-Doktoranckie Koło Naukowe Ekologów, UW-M w Olsztynie

Opiekun naukowy: dr Joanna Pakulnicka

Wstęp

Praca została wykonana w ramach projektu finansowanego z UE „Ekorozwój na terenach atrakcyjnych turystycznie Ełk – Niemenczyn” i jest częścią szerszych badań nad inwentaryzacją i waloryzacją przyrodniczą powiatu ełckiego, obejmującą wiele grup taksonomicznych w tym: ważki, jętki, pluskwiaki wodne, chruściki oraz wodopójki. W pracach uczestniczyli studenci Studencko-Doktoranckiego Koła Naukowego Ekologów UWM Katedry Ekologii i Ochrony Środowiska.

Chrzążcze wodne należą do organizmów powszechnie występujących w różnych typach zbiorników wodnych. Z uwagi na to, że wiele z nich jest drapieżnikami, odgrywają one znaczną rolę w biocenozach wodnych jako regulatory liczebności innych grup taksonomicznych wchodzących w skład makrobentosu. Ze względu na znaczne zróżnicowanie preferencji ekologicznych poszczególnych gatunków, grupa ta może być wykorzystana przy ocenie stanu ekologicznego ekosystemów wodnych.

Celem pracy jest przedstawienie wstępnych wyników badań nad chrzążcami wodnymi powiatu ełckiego na Pojezierzu Ełckim. Teren ten, dość interesujący, zważywszy na bogatą sieć hydrograficzną nie był do tej pory badany.

Teren badań

Badaniami objęto następujące stanowiska położone w Ełku oraz jego najbliższych okolicach: wody bieżące (rzeka Ełk w Ełku, rzeka Ełk w Stradunach, rzeka Lega w Sędkach, kanał w Ełku), jeziora (Jezioro Bajtkowskie, Żabie Oczko, Ełk, Selmęt Mały, jeziorko torfowiskowe bez nazwy k. Selmętu Małego, jezioro Szyba, Tatary Duże), staw przed ujściem rzeki Ełk do Jeziora Ełk stawy – 12. Ełk, stawek oraz torfowisko Łaśmiady.

Metody

Badania prowadzono w dniach 7-14 sierpnia 2003 roku w czasie letniego obozu naukowego. Materiał zebrano metodami jakościowymi przy użyciu ręcznego czerpaka hydrobiologicznego. Dla zachowania odpowiednich proporcji ilościowych trzymano się zasady wybierania wszystkich wylapanych owadów. Materiał zakonserwowano w 75% etanolu skażonym eterem. Znajduje się on w zbiorach Katedry Ekologii i Ochrony Środowiska.

Wyniki

Łącznie w 15 próbach zebrano 90 osobników chrząszczy wodnych reprezentujących 22 gatunki zaliczane do rodzin: *Gyrinidae*, *Haliplidae*, *Noteridae*, *Dytiscidae*, *Hydraenidae* oraz *Hydrophilidae*. Gatunkami dominującymi okazały się *Gyrinus aeratus* oraz *Anacaena lutescens*. Wyraźnie większe zróżnicowanie gatunkowe odnotowano w jeziorach badanego terenu - wystąpiło w nich łącznie 20 gatunków, przy czym w poszczególnych jeziorach stwierdzano obecność od 3 do 7 gatunków. W badanych rzekach odnotowano obecność pięciu gatunków.

Koleopterofauna badanych ekosystemów wodnych wykazuje stosunkowo słabe zróżnicowanie ekologiczne. Zasadniczym elementem są tu gatunki drobnozbiornikowe. Pod względem ilościowym dominuje element jeziorno-rzeczny. W zebranej faunie wyróżnić można również gatunki związane z wodami torfowiskowymi. Na szczególną uwagę zasługuje obecność *Laccophilus hyalinus*, *Platambus maculatus* oraz *Ilybius fenestratus*. Dwa z nich uznawane są za parasolowe (osłonowe). Obecność tych gatunków może mieć istotne znaczenie dla monitoringu jezior badanego regionu.

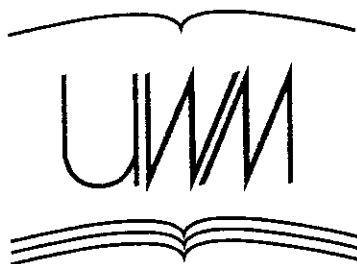
Dyskusja

Biorąc pod uwagę szerokie spektrum badanych środowisk wodnych, zebrany materiał jest ubogi zarówno pod względem jakościowym jak i ilościowym. Należy się jednak spodziewać, że dalszy monitoring badanego regionu, podniósłby wartość zróżnicowania gatunkowego chrząszczy wodnych do ponad 100 gatunków, co wynika z bardzo dobrze rozwiniętej tu sieci hydrograficznej. Badania będą kontynuowane w latach 2004-2005. Dokładniejsze badania umożliwią tym samym przeprowadzenie głębszych analiz ekologicznych.

Podziękowania

Autorki pragną podziękować koleżankom i kolegom współuczestniczącym w obozie naukowym – Justynie Jaskólskiej, Agnieszce Kulasie, Ewie Sobieskiej, Magdalenie Pachockiej, Izabeli Sadowskiej, Marcinowi Kańskiemu, Tomaszowi Majewskiemu oraz Witoldowi Szczepańskiemu - za pomoc w zebraniu materiału faunistycznego.

UNIWERSYTET WARMIŃSKO-MAZURSKI
W OLSZTYNIE

XXXIII MIĘDZYNARODOWE
SEMINARIUM
KÓŁ NAUKOWYCH

Olsztyn, 7-8 maja 2004 r.